

22.08.2018

ТКМЦ НОІМ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ОСВІТНІХ
ІННОВАЦІЙ ТА МОНІТОРИНГУ

**ІНТЕРАКТИВНА ШКОЛА СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ**

**МОДЕРАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ
ТРАЄКТОРІЇ ВИВЧЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ
У 2018-2019 Н. Р.**

**ГАПОН Л.О.,
МЕТОДИСТ ТКМЦНОІМ**

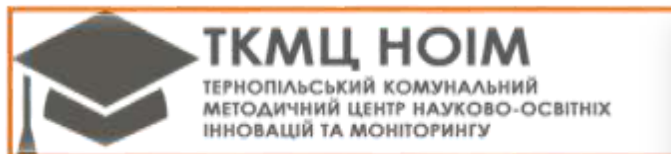
22.08.2018

МЕТА

- активізація творчої діяльності вчителів
- розкриття сучасних підходів до викладання української мови й літератури
- розроблення механізму надання ефективної методичної допомоги щодо висвітлення з неадаптованих тем, передбачених новими програмами для 10 класів

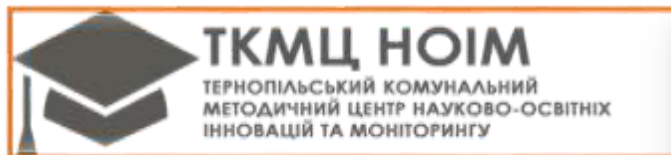
22.08.2018

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

- аналіз результатів участі вчителів УМЛ у навчально-методичних заходах
- аналіз результатів ЗНО з УМЛ
- аналіз результатів участі школярів у філологічних випробуваннях
- навчально-методичне забезпечення викладання УМЛ в 5-11 класах у 2018-2019 н.р.
- сучасні підходи до викладання УМЛ використання технологій навчання на уроках
- Інноваційні форми методичної роботи в ЗЗСО

22.08.2018

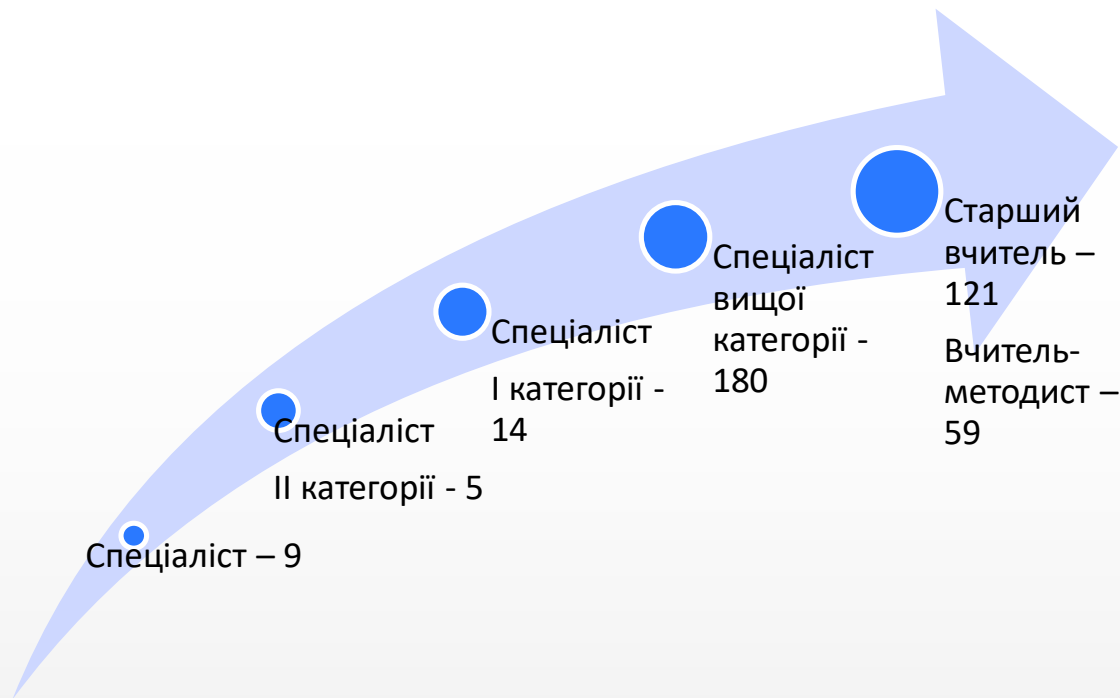

МІСІЯ ВЧИТЕЛЯ НУШ

Сучасні вчителі покликані продукувати сміливі й інноваційні ідеї, вони конструюють траєкторію майбутнього нашої країни, формуючи ціннісні орієнтири, ставлення до життя у різних його виявах

Дмитро Дроздовский

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНИЙ СКЛАД ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛЬНОТИ ВЧИТЕЛІВ УМЛ

Усього
вчителів УМЛ -

208

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНИЙ СКЛАД ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛЬНОТИ ВЧИТЕЛІВ УМЛ

Кількість учителів	Назва ЗЗСО
13	ТЗОШ№ 24
12	ТЗОШ№16
11	ТЗОШ№14
10	ТЗОШ№ 23
9	ТУГ ТСШ№3 ТНВК№2 ТНВК№9 ТЗОШ№11
8	ТЗОШ№ 19 ТНВК Л№6 ТЗОШ№ 26 ТЗОШ№28 ТЗОШ№29
7	ТЗОШ№22 ТЗОШ№ 27
6	ТЗОШ№4 ТСШ№5 ТЗОШ№8 ТЗОШ№10 НВК № 15 ТСШ №17 ТКГ
5	ТСШ№7 ТНВК ШК ТЗОШ№18 ТЗОШ№ 20 ТЗОШ№ 25
4	ТЗОШ№13 ТВШ ТЗОШ№ 21
3	ТНВК№30
2	Техліцей «Гармонія»
1	Педліцей

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНИЙ СКЛАД ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛЬНОТИ ВЧИТЕЛІВ УМЛ

Назва закладу	К-сть учит. УМЛ	Спец.	I кат.	II кат.	Вища кат.	Педагогічне звання		Відзнаки	
						Старший учитель	Учитель-метод.	Відмін. освіти України	Заслужений учитель України
ТУГ	9	-	-	-	9	3	6	2	1
ТСШ№3	9	-	-	1	8	3	5	4	-
ТЗОШ №16	12	-	2	-	10	3	4	-	-
ТНВК№2	9	-	-	3	6	2	4	-	-
ТСШ№7	5	-	-	-	5	1	4	-	-

УЧАСТЬ УЧИТЕЛІВ УМЛ У ФАХОВИХ ВИПРОБУВАННЯХ У 2017-2018 Н.Р.

Усього
вчителів УМЛ-

208

Учасників
міського етапу конкурсу
«Вчитель року-2018»

2

УЧАСТЬ УЧИТЕЛІВ УМЛ У ФАХОВИХ ВИПРОБУВАННЯХ У 2017-2018 Н.Р.

Усього
вчителів УМЛ-

208

Учасників
інших конкурсів

4

ПЕРЕМОЖЦІ ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ УЧИТЕЛІВ УМЛ У 2017-2018 Н.Р.

ПЕТРОКУШИН РУСЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА,
учитель української мови і літератури ТЗОШ I-III
ступенів №16 імені Володимира Левицького

1 місце на обласному етапі, **4 місце** на
заключному етапі Всеукраїнського конкурсу
«Учитель року-2018» у номінації «Українська
мова і література»

НАМАКА НАТАЛІЯ ЯРОСЛАВІВНА,
учитель Тернопільської загальноосвітньої школи
I-III ступенів №27 ім. В. Гурняка

1 місце на заключному етапі
Міжнародного конкурсу для вчителів ЗНЗ та
освітніх установ діаспори «Українознавчі
пріоритети навчально-виховного процесу»

ЛИСЕВИЧ ЛЮБОВ ПЕТРІВНА,
учитель української мови і літератури
Тернопільської загальноосвітньої школи I-III
ступенів № 23

3 місце на заключному етапі
Міжнародного конкурсу для вчителів ЗНЗ та
освітніх установ діаспори «Українознавчі
пріоритети навчально-виховного процесу»

ПАЛКОВА ЗОРЯНА ФЕДОРІВНА,
учитель української мови і літератури
Тернопільської загальноосвітньої школи I-III
ступенів № 23

ФІЛОЛОГІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ УЧНІВ 5-11 КЛАСІВ У 2017-2018 Н.Р.

VIII МІЖНАРОДНИЙ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

I (шкільний) етап	II (міський) етап	III (обласний) етап	IV (загальнонаціональний) етап
10-13.10.17	28 жовтня 2017 року	18 листопада 2017 року	03.02.2018 р.
ЗЗСО	ТЗОШ№24	ТЗОШ№24	ТСШ№3

XVIII МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМЕНІ ПЕТРА ЯЦИКА

I (шкільний) етап	II (міський) етап	III (обласний) етап	IV (загальнонаціональний) етап
09.11.2017 р.	25 листопада 2017 року	09 грудня 2017 року	17 березня 2018 року
ЗЗСО	ТНВК ШЕЛ №9	ТЗОШ№16	ТУГ

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС УЧНІВСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ «ОБ'ЄДНАЙМОСЯ Ж, БРАТИ МОЇ!»

I (шкільний) етап	II (міський) етап	III (обласний) етап	IV (загальнонаціональний) етап
Листопад 2017р	Грудень 2017р.	Січень 2018р.	Березень 2018р.
ЗЗСО	ТКМЦНОІМ	ТОКІППО	м. Київ

ВСЕУКРАЇНСЬКА УЧНІВСЬКА ОЛІМПІАДА. БАЗОВА ДИСЦИПЛІНА – УКРАЇНСЬКА МОВА Й ЛІТЕРАТУРА

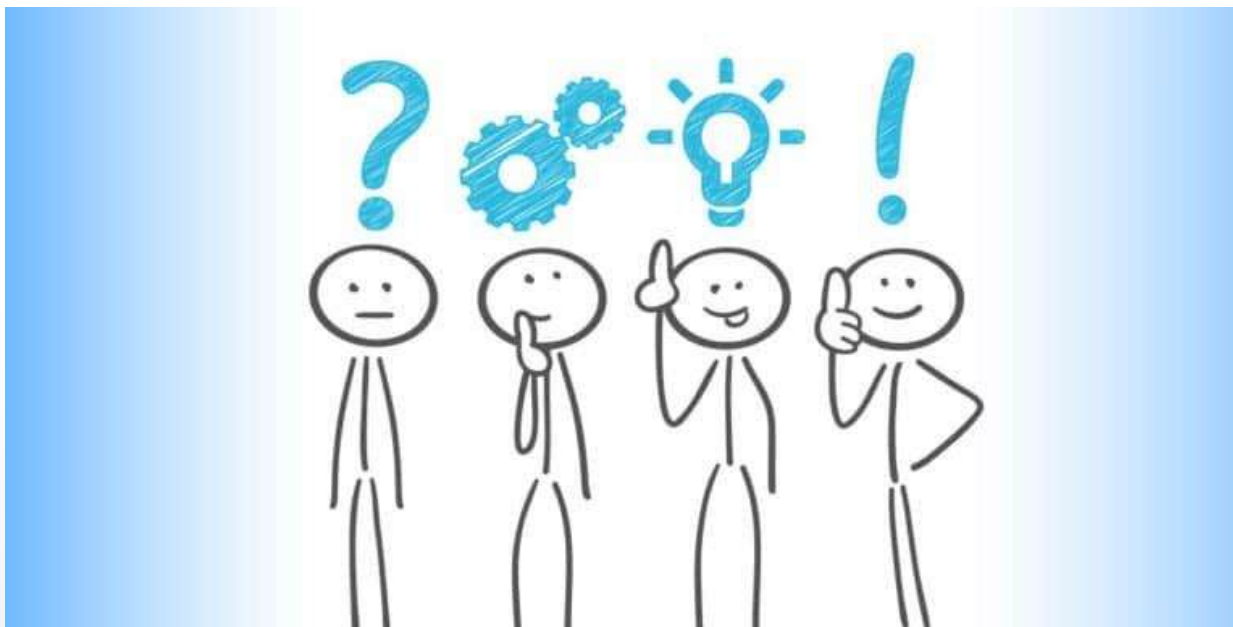
I (шкільний) етап	II (міський) етап	III (обласний) етап	IV (загальнонаціональний) етап
10-20. 12. 2017	21.12.2017 р.	31.01.2018р.	Березень 2018 року
ЗЗСО	ТЗШ№16	ТНПУ	м. Вінниця

Філологічні випробування учнів 5-11 класів у 2017-2018 н.р.

III ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ «ЗМАГАЙМОСЬ ЗА НОВЕ ЖИТТЯ!» НОМІНАЦІЇ : «ТВІР», «НАУКОВО-ПОШУКОВА РОБОТА»

II (міський) етап	IV (загальнонаціональний) етап
12 лютого 2018 року	24-25 лютого 2018 року
ТКМЦНОІМ	м. Полтава
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС-ЗАХИСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ РОБІТ МАН БАЗОВА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА – УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА	
III (обласний) етап	IV (загальнонаціональний) етап
17.02.2018р.	23 березня – 29 квітня 2017 р
ТСШ№5	м. Київ

Філологічні випробування учнів 5-11 класів у 2017-2018 н. р.

*У філологічних випробуваннях взяли участь:
6179 учнів – на шкільному етапі,
617 учнів – на міському етапі,
49 учнів – на обласному етапі,
28 учнів – на загальнонаціональному етапі.*

Філологічні випробування учнів 5-11 класів у 2017-2018 н.р.

*156 школярів стали
переможцями:
131 учнів –
на міському етапі,
21 учнів –
на обласному етапі,
7 – на загально-
національному етапі*

Українознавчі випробування учнів 5-11 класів у 2017-2018 н. р.

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА УКРАЇНОЗНАВЧА ГРА «СОНЯШНИК» - 2018

Назва ЗЗСО	Всього учасників у ЗЗСО 1-11 класи	Всього учасників у ЗЗСО 5-11 класи	Назва ЗЗСО	Дипломи I-III ступеня регіонального рівня 5-11 класи	Дипломи I-III ступеня загальнонаціонального рівня 5-11 класи	Всього дипломів 5-11 класи
ТНВК№15	182	182	ТУГ	33	20	53
ТЗОШ№23	212	128	ТНВК№2	34	7	41
ТСШ№29	92	92	ТОКШМ	38	-	38
ТНВК№2	88	88	ТЗОШ№20	28	7	35
ТСШ№17	117	84	ТЗОШ№4	25	4	29
ТЗОШ№4	87	78	ТЗОШ№23	21	5	26
ТУГ	73	73	ТНВК№15	20	-	20
ТЗОШ№20	63	63	ТЗОШ№24	13	4	17
ТОКШМ	73	39	ТСШ№17	10	1	11
ТЗОШ№24	32	31	ТНВК№30	8	3	11
ТЗОШ№14	26	26	ТСШ№29	10	-	10
ТНВК ШПЙС	14	14	ТНВК ШПЙС	4	1	5
ТНВК№30	23	12	ТЗОШ№14	-	-	-

Результати ДПА-2018 учнів 11 класів у 2017-2018 н.р.

УКРАЇНЬКА МОВА					
РЕЗУЛЬТАТИ ДПА-2018, ПРОВЕДЕНОЇ У ФОРМІ ЗНО (ЗА ШКАЛОЮ 7-12 БАЛІВ)					
№ з/п	ЗЗСО	КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, ЯКІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ТЕСТУВАННІ	% УЧАСНИКІВ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ОЦІНКУ ВІДПОВІДНОГО РІВНЯ		
			ДОСТАТНІЙ	ВИСОКИЙ	ДОСТАТНІЙ + ВИСОКИЙ
			(7-9 БАЛІВ)	(10-12 БАЛІВ)	(7-12 БАЛІВ)
1-3	ТСШ №29	31	22,58	77,42	100
	ТУГ	83	25,3	74,7	100
	ТКГ	34	35,29	64,71	100
4	ТСШ №5	42	38,1	54,76	92,86
5-6	ТСШ №17	25	28	64	92
	ТНБК №6	50	38	54	92
7	ТСШ №3	82	29,27	62,2	91,47
8	ТЗОШ №27	20	30	60	90

Результати ДПА-2018 учнів 11 класів у 2017-2018 н.р.

УКРАЇНСЬКА МОВА

РЕЗУЛЬТАТИ ДПА-2018, ПРОВЕДЕНОЇ У ФОРМІ ЗНО (ЗА ШКАЛОЮ 10-12 БАЛІВ)

№ з/п	ЗЗСО	КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, ЯКІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ТЕСТУВАННІ	% УЧАСНИКІВ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ОЦІНКУ ВІДПОВІДНОГО РІВНЯ
			ВИСОКИЙ
			(10-12 БАЛІВ)
1	ТСШ №29	31	77,42
2	ТУГ	83	74,7
3	ТЗОШ №14	24	66,67
4	ТКГ	34	64,71
5	ТСШ №17	25	64
6	ТСШ №3	82	62,2
7	ТЗОШ №27	20	60

Результати ЗНО-2018 учнів 11 класів у 2017-2018 н.р.

ЗНО-2018 УКРАЇНЬСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА ПОКАЗНИК ЯКОСТІ НАВЧЕННОСТІ ЗА ШКАЛОЮ 160-200 БАЛІВ

№ з/п	ЗЗСО	КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, ЯКІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ТЕСТУВАННІ	НЕ ПОДОЛАЛИ ПОРІГ	160-180 БАЛІВ	180-200 БАЛІВ	ПОКАЗНИК ЯКОСТІ НАВЧЕННОСТІ 160-200 БАЛІВ
1	ТЦШ №29	31	0	38,71	54,84	93,55
2	ТУГ	83	0	25,3	63,86	89,16
3	ТКГ	34	0	29,41	58,82	88,23
4	ТЗОШ №27	20	5	30	55	85
5	ТЦШ №17	25	0	32	52	84
6	ТЦШ №3	82	0	29,27	52,44	81,71
7	ТЦШ №5	42	0	35,71	45,24	80,95

Результати ЗНО-2018 учнів 11 класів у 2017-2018 н.р.

ЗНО-2018 УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА ПОКАЗНИК ЯКОСТІ НАВЧЕННЯ ЗА ШКАЛОЮ 180-200 БАЛІВ

№ з/п	ЗЗСО	КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, ЯКІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ТЕСТУВАННІ	НЕ ПОДОЛАЛИ ПОРІГ	ПОКАЗНИК ЯКОСТІ НАВЧЕННЯ 180-200 БАЛІВ
1	ТУГ	83	0	63,86
2	ТКГ	34	0	58,82
3	ТЗОШ №27	20	5	55
4	ТСШ №29	31	0	54,84
5	ТЗОШ №14	24	0	54,17
6	ТСШ №3	82	0	52,44
7	ТСШ №17	25	0	52

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ В 5-11 КЛАСАХ У 2018-2019 Н.Р.

<http://gapon.te.ua/informatsiina-platforma/materialy-monu/na-pochatok-navchalnoho-roku/item/967-dobirka-materialiv-na-pochatok-20182019-navchalnoho-roku>

NOTA BENE !

- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392)
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом МОН України «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» від 20.04.2018 №405)
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом МОН України «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» від 20.04.2018 №408 (10 клас), від 20.04.2018 №406 (11 клас))

NOTA BENE !

НАПОВНЮВАНІСТЬ КЛАСІВ І ГРУП

- **Гранична наповнюваність класів** встановлюється відповідно до вимог **статей 14, 16 Закону України «Про загальну середню освіту»**
- **Поділ класів на групи** під час вивчення української мови необхідно здійснювати відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН України **№ 128 від 20.02.2002**
- Мінімальна наповнюваність груп при проведенні **факультативних** занять у ЗНЗ міської місцевості становить 8 учнів, сільської місцевості - 4 учні (за умови меншої кількості учнів, можна запровадити для учнів міжкласні та міжшкільні факультативи, курси за вибором)

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5-11 КЛАСАХ У 2018-2019 Н.Р.

ЧИННІ ПРОГРАМИ

ДЛЯ 5-9 КЛАСІВ

- Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)
- Українська література 8–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української літератури

ДЛЯ 10 КЛАСУ

- Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Рівень стандарту. Програма затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 1407 від 23 жовтня 2017 року
- Українська література. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Профільний рівень. Програма затверджена наказом МОН України № 1407 від 23 жовтня 2017 року

ДЛЯ 11 КЛАСУ

- Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Академічний рівень, рівень стандарту, зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 14.07.2016 № 826
- Українська література. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Профільний рівень. Програма затверджена наказом МОН України № 1021 від 28 жовтня 2010 року

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5-11 КЛАСАХ У 2018-2019 Н.Р.

ЧИННІ ПРОГРАМИ

ДЛЯ 5-9 КЛАСІВ

- Українська мова. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови (8-9 класи)

ДЛЯ 10 КЛАСУ

- Програма “Українська мова для ЗЗСО. 10-11 класи. Рівень стандарту” (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
- Програма “Українська мова для ЗЗСО. 10-11 класи. Профільний рівень” (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)

ДЛЯ 11 КЛАСУ

- Українська мова. 10-11 класи. Програма. Рівень стандарту (зі змінами, затвердженими наказом МОН від 14.07.2016 № 826) (завантажити прикріплення)
- Українська мова. 10-11 класи. Програма. Академічний рівень (затверджена наказом МОН України від 28.10.2010 № 1021)

NOTA BENE !

КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ

- Зазначаємо, що вказаний у навчальних програмах розподіл годин між розділами вважається орієнтовним
- У разі потреби вчитель має право самостійно змінювати обсяг годин у межах розділу, а також послідовність вивчення розділів
- У календарному плануванні доцільно виокремити так колонки:
  - ✓ Зміст навчального матеріалу
  - ✓ Розвиток мовленнєво-комунікативних умінь і навичок
  - ✓ Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМОВИХ ВИМОГ

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ УМЛ

- **компетентнісний підхід** скеровує навчально-виховний процес на формування в учнів ключових і предметних компетентностей
- **особистісно орієнтований підхід** покликаний забезпечувати всебічний розвиток і саморозвиток учня як суб'єкта пізнання і навчальної діяльності з урахуванням його пріоритетів і здібностей
- **діяльнісний підхід** спрямовує освітній процес на опанування учнями різних видів діяльності, у яких вони здобувають знання, набувають умінь і навичок, досвіду взаємодії з іншими людьми, із суспільством і світом

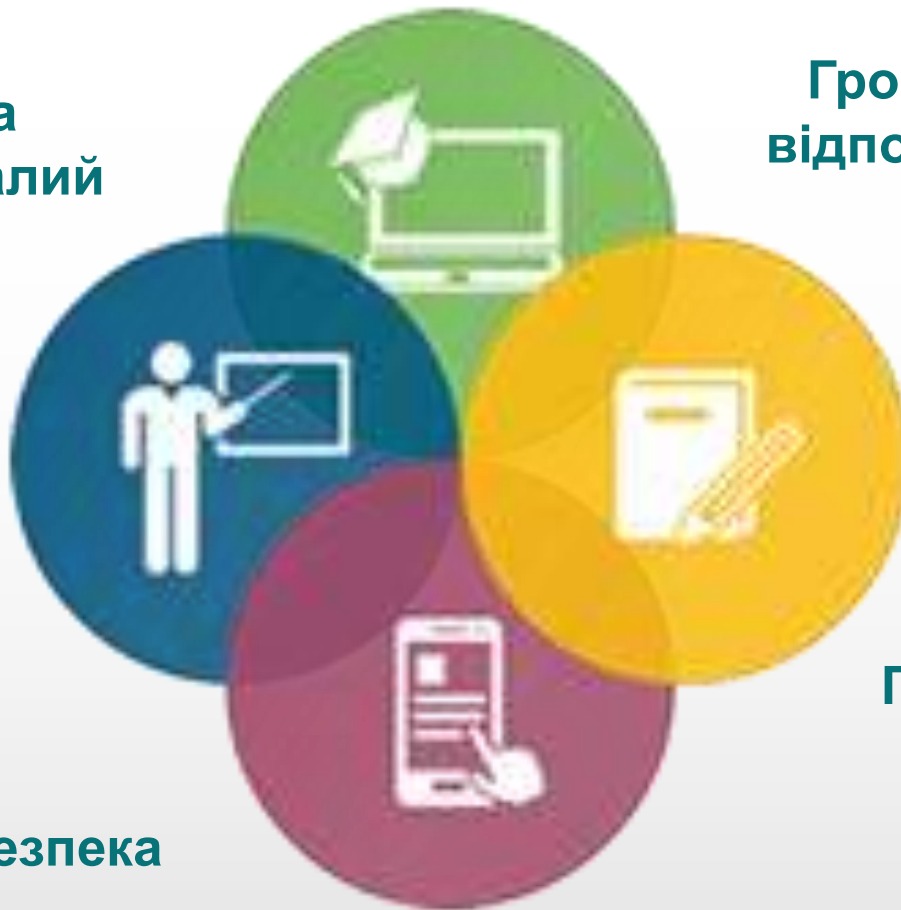
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами
2. Спілкування іноземними мовами
3. Математична компетентність
4. Компетентності в природничих науках і технологіях
5. Інформаційно-цифрова компетентність
6. Уміння вчитися впродовж життя
7. Ініціативність і підприємливість
8. Соціальна та громадянська компетентності
9. Обізнаність та самовираження у сфері культури
10. Екологічна грамотність і здорове життя

НАСКРІЗНІ ЗМІСТОВІ ЛІНІЇ

Екологічна
безпека та сталий
розвиток

Громадянська
відповідальність

Здоров'я і безпека

Підприємливість
та фінансова
грамотність

ЗМІСТОВІ ЛІНІЇ НА УРОКАХ УМЛ

ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНА

КОМПАРАТИВНА

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА

КУЛЬТУРОЛОГІЧНА

МОВНА

ДІЯЛЬНІСНА

МОВЛЕННЄВА

СОЦІОКУЛЬТУРНА

НОВЕ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 10 КЛАС

- Уведення до навчальних програм такого виду письмових робіт, як **есе**
- **Вільне есе** обмежене в часі (5 – 10 і 10 – 15 хв.). До нього доцільно вдаватися на кожному уроці й на різних етапах його: цілевизначення, закріплення, рефлексії тощо.
- Для написання **формального есе** виділяють більше часу: від 20-ти до 45-ти хвилин. Розрізняють такі *види формального есе* : *інформаційне* (есе-розповідь, есе-визначення, есе-опис); *критичне*; *есе-дослідження* (порівняльне есе, есе-протиставлення, есе причини-наслідку, есе-аналіз).

НОВЕ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 10 КЛАС

- **Не передбачено виділення окремих годин** на традиційні для 5 – 9 класів аудіювання, читання мовчки та вголос, перекази, твори тощо, оскільки ці види роботи передбачено на кожному уроці
- Заміна розділу **«Зв'язне мовлення»** розділом **«Практична риторика»**
- Для реалізації мовленнєвої змістової лінії подано **перелік рекомендованих видів роботи**, який учитель може на власний розсуд змінювати, але рівною мірою приділяти увагу розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння і письма)

НОВЕ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 10 КЛАС

РЕКОМЕНДОВАНІ ВИДИ РОБОТИ (приклад із розділу «Практична риторика»):

- моделювання аудиторії;
- моделювання ситуації спілкування;
- аналіз змісту висловлень;
- переказування взірцевих текстів промов;
- складання плану виступу;
- підготовка композиційних частин виступу (вступу, основної частини і висновків);
- підготовка різних варіантів вступу і висновку до конкретної теми;
- написання тексту публічного виступу;
- запам'ятовування тексту виступу;
- тренування виступу;
- добір аргументів до конкретної тези;
- добір фразеологізмів до теми виступу;
- аналіз власного і чужих виступів.

НОВЕ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 10 КЛАС

- **Лексикографія.** Словники. Довідкова література на електронних носіях. Довідкові медіаресурси. Тлумачення слів різними способами.
- **Поняття норми в СУЛМ.** Написання відгуку про сайт відомої людини. Лексичні мініатюри про правильність мовлення. Складання паспорта слова. Проект «Музей одного слова».
- **Орфографічна норма.** Складання карти пам'яті складних орфографічних тем. Письмове прохання довільного змісту. Написання ділового листа. Складання ієрархії життєвих цілей. Обговорення тексту рекламного характеру.

НОВЕ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 10 КЛАС

Морфологічна норма

- Іменники чоловічого та жіночого роду, що означають назву людей за діяльністю
- Іменники спільного та подвійного роду
- Написання електронного листа
- Коментування новин тижня місцевого каналу
- Висловлення співчуття близькій людині
- Оголошення приватного змісту
- Висловлення прохання про допомогу
- Висловлення подяки за допомогу

ЗМІНИ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 10 КЛАС

ВИЛУЧЕНО	ЗАЛИШЕНО	ДОДАНО
<ul style="list-style-type: none"> • «Каторжна» Б.Грінченка • «Облога Буші» М.Старицького • «Декадент» І.Франка • «І все-таки до тебе думка лине...», «Хвиля», «Уста говорять: “Він навіки згинув!..”» Лесі Українки • «Іванові Франкові» Миколи Вороного • «Земля» Ольги Кобилянської	<ul style="list-style-type: none"> • «Кайдашева сім'я» І.Нечуя Левицького • «Мартин Боруля» І.Карпенка-Карого • «Intermezzo», «Тіні забутих предків» М.Коцюбинського • «Камінний хрест» В.Стефаніка, • «Момент» В. Винниченка • «З журбою радість обнялась...», «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..», «По дорозі в казку» Олександра Олеся • «Гімн» («Замість пролога»), «Сікстинська мадонна», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...», «Легенда про вічне життя», «Мойсей», «Сойчине крило» І Франка • «Лісова пісня», «Стояла я і слухала весну...», «Contra spem spero!» Лесі Українки • «Блакитна Панна», «Інфанта» Миколи Вороного • «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного (перша і четверта частини)	<ul style="list-style-type: none"> • «Слово, чому ти не твердая криця...», «Мріє, не зрадь» Лесі Українки • «Impromptu phantasie», «Valse melancolique» Ольги Кобилянської

ЗМІНИ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 11 КЛАС

ВИЛУЧЕНО	ЗАЛИШЕНО	ДОДАНО
<ul style="list-style-type: none"> • «Для вас, історики майбутні...», «Річний пісок...» Євгена Плужника • «Шалада в морі», «Дитинство» Юрія Яновського	<ul style="list-style-type: none"> • «Арфами, арфами...», «О панно Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Одчиняйте двері...», «Пам'яті тридцяти» Павла Тичини • «Я (Романтика)» Миколи Хвильового, • «Місто» Валер'яна Підмогильного, • «Мина Мазайло» Миколи Куліша, • «Поза межами болю» Осипа Турянського, • «Тигролови» Івана Багряного, • вірші Василя Симоненка «Задивляюсь у твої зіниці...», «Я...», • «Балада про соняшник» Івана Драча, • «Три зозулі з поклоном» Григіра Тютюнника • «Солодкий світ!..», «У теплі дні збирання винограду» Максима Рильського • «Вчись у природи творчого спокою...», «Ніч... а човен – як срібний птах!..» Євгена Плужника • «Майстер корабля» Юрія Яновського • «Моя автобіографія» та «Сом» Остапа Вишні • «Зелена євангелія», «Різдво» Богдана-Ігоря Антонича	<ul style="list-style-type: none"> • «Письменники» Остапа Вишні • «Коляда» Богдана-Ігоря Антонича

ЗМІНИ У ПРОГРАМІ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 11 КЛАС

ВИЛУЧЕНО	ЗАЛИШЕНО	ДОДАНО
<ul style="list-style-type: none"> • «Під чужим небом», «Стилет чи стилос?..» Є. Маланюка • «Україна в огні» О.Довженка • «Сеньйорито акаціє, добрий вечір...» Миколи Вінграновського • «Українське альфреско», «Я вранці голос горлиці люблю...» Костенко • «О земле втрачена, явися...», «Як добре те, що смерті не боюсь я...» Василя Стуса • «За мить щастя», «Залізний острів» Олеся Гончара • «Дім на горі» Валерія Шевчука • «Диво» Павла Загребельного • Микола Зеров «Київ – традиція»	<ul style="list-style-type: none"> • «Зачарована Десна» Довженка • «Два кольори» Д. Павличка • «Страшні слова, коли вони вчать...», «Хай буде легко. Дотиком пера...», «Недумано, негадано...», «Маруся Чурай» Ліни Костенко • «Господи, гніву пречистого...» Василя Стуса	<ul style="list-style-type: none"> • «Уривок з поеми», «Напис на книзі віршів...» Є. Маланюка • «Щоденник» О.Довженка • «Я стужився, мила, за тобою...» Д. Павличка • «У синьому небі я висіяв ліс» М.Вінграновського • «По сей день Посейдон посідає свій трон...» Л.Костенко • «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...» Василя Стуса • «Модри Камень» О. Гончара

ОСНОВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗЗСО ІІ-ІІІ СТ.

ОСНОВНИМИ ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ В 5-11 КЛАСАХ Є РІЗНІ ТИПИ УРОКУ
(НАКАЗИ МОН УКРАЇНИ №405, 406, 408 ВІД 20.04.2018 Р.)

- урок формування компетентностей
- урок розвитку компетентностей
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей
- урок корекції основних компетентностей
- комбінований урок

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗЗСО II-III СТ.

ЗЗСО II СТУПЕНЯ

- інтерактивні уроки (урок-«суд», урок — дискусійна група, урок з навчанням одних учнів іншими), інтегрований урок , проблемний урок, відеоурок , екскурсія, віртуальна подорож , семінар, конференція, форум , спектакль, брифінг, квест тощо

ЗЗСО III СТУПЕНЯ

- екскурсії, віртуальні подорожі , уроки-семінари , конференції , форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, (урок-«суд», урок- дискусійна група, урок з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відеоуроки, прес-конференції , ділові ігри тощо

КЛАСИФІКАЦІЯ УРОКІВ

ПЕНТИЛЮК М.І.

засвоєння знань	<i>формування мовної і мовленнєвознавчої компетентності</i>
формування знань, умінь і навичок	<i>удосконалення мовної і мовленнєвої компетентності</i>
розвитку комунікативних умінь і навичок	<i>формування комунікативної компетентності</i>
повторення, узагальнення і систематизації знань, умінь і навичок	<i>формування мовної та мовленнєвої компетентностей</i>
контролю знань, умінь і навичок	<i>перевірки володіння усіма видами мовленнєвої діяльності</i>

ЕТАПИ УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

- мотивація навчальної діяльності (створення проблемної ситуації, актуалізація опорних знань)
- повідомлення теми уроку, з'ясування очікуваних результатів
- презентація необхідної інформації
- система вправ і завдань
- оцінювання результатів роботи
- підбиття підсумків роботи
- коригування умінь і навичок
- завдання на майбутнє

СУЧАСНИЙ УРОК

Вимоги	Традиційний урок	Сучасний урок
Тема уроку	Вчитель оголошує тему	Тему формулюють учні
Мета і завдання уроку	Вчитель оголошує , чому діти навчатися	Учні формулюють очікування, попередньо визначивши межі свого знання і незнання
Планування роботи на уроці	Учитель сповіщає, які завдання слід виконувати, щоб досягнути мети	Учні самі визначають шляхи досягнення мети
Практична діяльність	Під керівництвом учителя учні виконують низку практических завдань (використовують фронтальний метод організації навчальної діяльності)	Учні виконують низку практических завдань за складеним ними планом (використовують груповий та індивідуальний методи організації навчальної діяльності)

СУЧАСНИЙ УРОК

Вимоги	Традиційний урок	Сучасний урок
Контроль	Учитель контролює рівень виконання завдань	Учні контролюють рівень виконання завдань (самоконтроль, взаємоконтроль)
Корекція	Учитель здійснює корекцію під час виконання завдань та за результатами виконаних робіт	Учні виокремлюють труднощі, здійснюють корекцію самостійно
Оцінювання	Учитель здійснює оцінювання	Самооцінювання, взаємооцінювання
Підсумок уроку	Учитель питає, що учні запам'ятали, чого навчилися	Рефлексію здійснюють учні
Домашнє завдання	Учитель оголошує і коментує домашнє завдання (однакове для всіх)	Учні мають змогу вибрати домашнє завдання із декількох запропонованих учителем

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД НА УРОКАХ УМ

Підходи	Мета	Вид підсумкового контролю	Вид завдання
знанневий підхід	оволодіння знаннями	екзамен за білетами	<i>дати розгорнуту відповідь</i>
ЗУНівський підхід	оволодіння вміннями, сформованість навичок	твір редагування переказ	<i>переказати розказати/ написати відредагувати</i>
компетентнісний підхід	застосування знань у непередбачуваній ситуації	проект портфоліо есе	<i>показати альтернативні способи вирішення проблеми (виконання завдання)</i>

ЕТАПИ УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- **мотиваційний** (*підетапи : з'ясування/ забезпечення емоційної готовності, актуалізації суб'єктного досвіду й опорних знань*)
- **цілевизначення і планування**
- **опрацювання навчального матеріалу**
- **рефлексійно-оцінювальний** (*рефлексія й оцінювання результату і процесу діяльності та пов'язаних із нею емоцій і почуттів*)

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ НА УРОКАХ УМ

Методи формування інформаційної компетентності	Методи формування усної комунікативної компетентності	Методи формування писемної комунікативної компетентності
<ul style="list-style-type: none"> • пошук і систематизація інформації з різних джерел • завдання, пов'язані з інтерпретацією, аналізом, узагальненням зібраної інформації • підготовка творів різних жанрів, повідомлень, доповідей та ін.	<ul style="list-style-type: none"> • навчальні діалоги (імітації), • рольові та ділові ігри • доповіді, • повідомлення • обговорення, • дискусії, • виступи в дискусіях і захистах проектів у ролі опонента	<ul style="list-style-type: none"> • рольові й ділові ігри (у ролі <i>Того, хто пише</i>, й <i>Того, хто читає</i>) • підготовка заміток, нарисів, інтерв'ю, статей інших текстів для ЗМІ • з урахуванням цільової аудиторії • навчальні проекти, які потребують проведення опитування, бесід, інтерв'ю

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ НА УРОКАХ УЛ

Цифрові методи організації читацької діяльності	Інноваційні методи формування й перевірки рівня читацької компетентності	Залишаються в активному вжитку
<ul style="list-style-type: none"> • перевернутий клас • робота з хмарними технологіями • створення буктрейлерів коміксів, постерів, буклетів, логотипів, комп'ютерних презентацій • моделювання індивідуальної навчальної програми	<ul style="list-style-type: none"> • метод проектів, • портфоліо • ігрові • інтерактивні технології, дебати • програма «Читання і письмо для розвитку критичного мислення»	<ul style="list-style-type: none"> • евристичний метод, • проблемно-пошуковий метод • дослідницький метод • лекція (вступна, настановна, біографічна, оглядова, підсумково-узагальнювальна) • бесіда (репродуктивна, евристична, актуалізаційна) • самостійна робота • різні види читання тощо

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ НА УРОКАХ УЛ

- технологія особистісно зорієнтованого навчання літератури (А. Фасоля)
- технологія розвитку критичного мислення засобами читання й письма (І. Загашев, О. Пометун)
- технологія стратегіального підходу до читання (Н.Сметанникова),
- технологія акмеологічного читання (В. Бородіна)
- технологія задачного підходу (Г. Граник, Л. Концева)
- мультимедійні та інформаційно-комунікаційні технології (Г. Бійчук)
- проектні методики (Л. Чеховська та ін.)
- методи ситуативного моделювання
- ейдетичний метод
- метод дебатів
- прийоми інтерактивного навчання

NOTA BENE !

КІЛЬКІСТЬ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ, ВЕДЕННЯ ЖУРНАЛУ, ОФОРМЛЕННЯ ЗОШИТІВ, ВИДИ КОНТРОЛЮ

- **Методичні рекомендації щодо викладання української літератури у 2018-2019 н.р.** (Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 03. 07. 2018 р. № 1/9-415)
- **Методичні рекомендації щодо викладання української мови у 2018-2019 н.р.** (Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 03. 07. 2018 р. № 1/9-415)
- **Ведення класних журналів регулюється наказом МОН України від 03.06.2008 № 496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»**

NOTA BENE !

- **Перевірка різних видів мовленнєвої діяльності** здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання, затверджених наказами Міністерства освіти і науки **від 21.08.2013 № 1222** «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» **(у 5 - 9 класах)** та **від 30.08.2011 № 996** «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» **(у 10 - 11 класах)**
- **Атестацію** проводять згідно з Типовим положення про атестацію педагогічних працівників із змінами та доповненнями
http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/12483/

СТРУКТУРА МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ У 2018-2019 Н.Р.

МЕТОДИЧНА ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНІ СПІЛЬНОТИ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ 2018-2019 Н.Р.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МОВНО-
ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ ЗА РАХУНОК
СУЧАСНОГО НАУКОВО-
МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ
В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ
ОСВІТИ

NOTA BENE !

ПАМ'ЯТКА КООРДИНАТОРУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УЧИТЕЛЯМИ УМЛ В ЗЗСО

- координація участі в міських заходах (план-органайзер на семестр)
- оперативне інформування (новини зі шкіл, банки даних)
- координація участі в шкільних заходах (календар філолога)
- атестація, ППД, наставництво
- пошук на сайті:
  - ✓ протоколи учнівських конкурсів
  - ✓ матеріали методичних заходів
  - ✓ корисні покликання
  - ✓ медіаконструктор

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ШКОЛІ

[http://gapon.te.ua/rubryka-
metodysta/dorobok-metodysta/metodychni-
rekomendatsii/item/729-orhanizatsiia-
metodychnoi-roboty-innovatsiini-formy-
metodychnoi-roboty](http://gapon.te.ua/rubryka-metodysta/dorobok-metodysta/metodychni-rekomendatsii/item/729-orhanizatsiia-metodychnoi-roboty-innovatsiini-formy-metodychnoi-roboty)

